BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 240 Duminică 1 Septembrie 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifui poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

...dator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
...nscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

AZ OLÁHSÁG FÖLDRAJZI ELTERJEDÉSE.

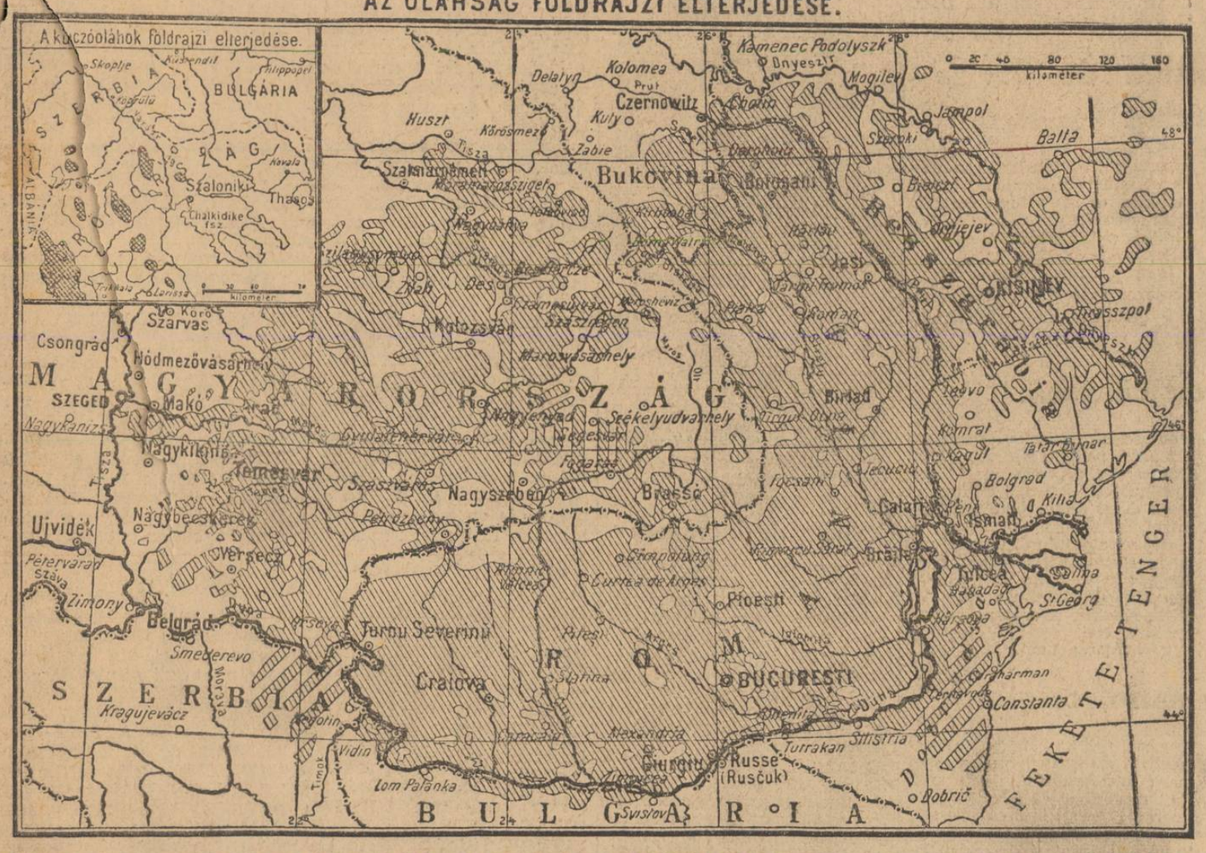

DOUA DOCUMENTE IMPORTANTE CARTO-ETNOGRAFICE DIN TIMPUL RAZBOIULUI MONDIAL

1. Harta etnografică maghiară publicată în Atlasul-Almanach 1917, întocmit de dr. B. Zsigmond cu colaborarea contelui Teleki Pal, actualul prim-ministru al Ungariei, tipărit la Budapesta în 1916.
2. Harta etnografică germană a Europei centrale și sud-orientale din „HISTORISCHER SCHUL-ATLAS" F. W. Putzgers, Bielefeld und Leipzig, 1918.

TRATAȚIVELE DELA VIENA

INTERESUL DIN CAPITALA REICHULUI PENTRU DESFĂȘURAREA CONVERSAȚIILOR

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 29. — Tratativele începute azi la Viena sunt urmărite cu cea mai încordată atenție de toate cercurile politice și diplomatice din capitala Reichului. Această încordare se motivează atât prin influența pe care o vor avea tratativele asupra viitorului celor două state în cauză, precum și prin însemnătatea pe care le-o atribue puterile Axei în legătură cu desfășurarea politicii europene. Se poate spune în genere că atenția cu care sunt urmărite aci tratativele e atât de mare încât distanța dela Berlin la Viena nu se face simțită decât doar prin aceea că nu pot fi observate amănuntele din sălile castelului Belvedere, atmosfera care domnește acolo și nu sunt văzuți membrii delegațiilor discutând între ei.

Interesul pe care îl manifestă forurile dela Wilhelmstrasse se remarcă deasemeni cât se poate de precis, prin modul cum acestea se manifestă față de mersul tratativelor. In legătură cu aceasta, mai trebue constatat că presa berlineză se abține dela orice comentarii, nedepășind înregistrările oficiale.

In ce privește punctul de vedere al Germaniei și Italiei asupra tratativelor, cercurile diplomatice și politice de aci repetă principiul bine cunoscut al puterilor Axei că este absolut necesar că pacea, liniștea, ordinea și stabilitatea trebue neapărat întronate în Sud-Estul European și în Balcani. Un singur moment nou în această privință l-ar putea constitui faptul că pe lângă noțiunea Sud-Estului European s'a adăogat și aceea a Balcanilor.

Cel mai mare interes îl prezintă în acelaș timp, fără îndoială, afirmația că apreciind atmosfera care domnește la conferință se vorbește despre un bun sfârșit al tratativelor, această afirmare ducând la rândul ei, la observația foarte cuprinzătoare că nu va fi necesar să se recurgă la un arbitraj și se va putea găsi o soluție la care delegații celor două state din Sud-Estul European să ajungă în cea mai deplină libertate.

Asupra duratei tratativelor, nimeni nu se mai îndoește că ele se vor desfășura și în cursul zilei de mâine. O dovadă despre aceasta e considerat faptul că ministrul de externe al Reichului a invitat pentru mâine la prânz pe membrii delegației române la un dineu.

Forurile autorizate dela Wilhelmstrasse consideră aceasta ca o dovadă că nu se crede în desfășurarea până la acea oră a unei convorbiri în patru, care ar urma să fie convocată, după cum se spune aci, deabia după ce se va fi ajuns între punctele de vedere român și ungar la o apropiere care să permită găsirea unei soluții definitive.

CE SPUN CERCURILE ITALIENE

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 29. — Conferința dela Viena este centrul atenției pentru presa italiană. Cercurile politice de aici păstrează o mare rezervă în această privință. Se remarcă faptul că la Viena nu va avea loc un arbitraj. Este vorba de reluarea tratativelor, iar dacă va fi necesar, cu dirijarea reprezentanților puterilor axei. Acest lucru este făcut cunoscut și de corespondentul dela Viena al lui „Giornale d'Italia", care spune că ceeace caracterizează întâlnirile dela Viena este absoluta independență a delegaților României și Ungariei. Intr'adevăr, scrie ziarul, reprezentanții români și unguri au avut întrevederi separate cu reprezentanții axei. In general punctul de vedere al cercurilor politice italiene, după cât se poate judeca astăzi la Roma, e următorul: libertatea absolută între români și unguri în cursul tratativelor dintre ei, nicio presiune din partea axei, care se mărginește să dea sfaturi, adică să asculte pe delegații celor două țări negociatoare, însă având grijă să nu lase ca întâlnirea dela Viena, pentru organizarea căreia cei doi miniștri de externe ai puterilor axei s'au întâlnit într'un moment atât de încărcat de evenimente, să se încheie fără aflarea unei soluții a controverselor româno-ungare. Atmosfera care s'a creiat la Viena sub influența echilibratorie a axei, lasă să se creadă că se va ajunge la o înțelegere dorită de toți.

E. C.

O NOTĂ CU CARACTER OFICIOS A AGENȚIEI D. N. B.

Viena, 29 (Rador). — Agenția D.N.B. publică următoarea notă cu caracter oficios:

Cercurile din apropierea delegațiilor care participă la întrevederile dela Viena, declară că primele conversații între miniștrii de afaceri străine ai Reichului, Italiei și Ungariei au început Joi, la Hotelul Imperial, la scurt timp după sosirea delegației ungare.

Nu se știe nimic despre conținutul acestor convorbiri, dar pe de altă parte se spune că Germania și Italia socotesc că este în interesul lor comun de a vedea stabilindu-se în regiunile sud-estului Europei o stare durabilă de liniște, de pace, de pacificare și de stabilitate.

In timp ce negocierile bulgaro-române, începute recent pe baza sugestiei pornită dela puterile axei, îndreptățesc speranța că se va ajunge la aplanarea chestiunilor în suspensie, într'un fel care să satisfacă cele două părți în cauză, negocierile româno-ungare au pus, după cum se știe, probleme atât de greu încât părea că nu mai este posibil să se ajungă la o rezolvare pe calea negocierilor bilaterale.

Reichul și Italia, așa se afirmă, împărtășesc părerea că soluțiunile, ce trebuesc găsite pentru aceste probleme, vor trebui să se încadreze în ansamblul noului ordine europene.

Negocierile actuale vor avea, în mod necesar, drept obiectiv de a se dovedi că există posibilități de apropiere între punctele de vedere ale Ungariei și României. Conversațiile nu se vor referi la un program determinat și ele se vor ține în mod provizoriu la Hotelul Imperial. Nu se știe încă dacă ele vor fi continuate apoi la castelul Belvedere.

ROMÂNISMUL ȘI GRANIȚA DE VEST

AMINTIRI ȘI CONSTATĂRI

de N. BATZARIA

Era în anul 1920, deci nu mult după unirea Ardealului cu Patria Mumă. Pentru considerațiuni a căror lămurire nu prezintă vreo importanță pentru ceeace ținem să scoatem în evidență, am cercetat câteva zeci de comune din județul Bihor și anume din regiunea din apropierea actualei granițe cu Ungaria.

A fost un prilej, ca să fac două constatări egal de îmbucurătoare: să constat că populația rurală este în covârșitoarea ei majoritate românească și, a doua, că acești români, cari aveau conștiința că ei sunt adevărații băștinași, se simțeau fericiți că — în sfârșit — au ajuns să fie stăpâni în țara întemeiată de dânșii și cu sângele lor.

Și o a treia constatare, de asemenea plăcută: perfecta bună înțelegere și conviețuire între românii de ambele confesiuni. In adevăr, precum se știe, românii din județul Bihor se împart în ortodoxi și greco-catolici. N'am reținut proporția numerică dintre dânșii. Interesant și îmbucurător era faptul că și unii și ceilalți se simțeau deopotrivă români, iar în atitudinea lor românească se observa o desăvârșită solidaritate.

Și să nu se uite că este vorba de românii dintr'o regiune asupra căreia propaganda maghiară, sprijinită de guvernul dela Budapesta și de toate autoritățile statului maghiar, încercase toate mijloacele — firește, mijloace ilegale — pentru desnaționa-

(Continuare in pag. 2-a)

IN CORPUL ZIARULUI:

STABILIZAREA PREȚURILOR AGRICOLE.
— Prețul grâului la producător a fost fixat la lei 75.000 vagonul —

AVOCAȚI EVREI EXCLUȘI DIN BAROUL CAPITALEI.

MODIFICAREA CODULUI CIVIL „CAROL AL II-lea".

MERSUL TRATATIVELOR ROMANO-BULGARE DELA CRAIOVA.

PROVOCĂRI

Mijloacele prin cari grofii unguri din Budapesta speră să pună din nou mâna pe latifundiile pe cari azi le au în stăpânire plugarii români și maghiari din Transilvania, sunt dovada vie a faptului că „propagandiștii" n'au simțul realităților.

Astfel în județul Arad au lansat manifeste în limba română și maghiară în care după ce încearcă o copilărească intrigă între românii din Ardeal și cei din vechiul regat anunță că ei vor face... culesul viilor!

Magnații își trădează gândurile avertizând pe proprietarii viilor din Arad că ei vor culege struguri; nu vor trece multe zile și vor repeta zicala vulpei din fabulă: vor găsi că strugurii noștri sunt prea acri și de aceia sunt nevoiți să renunțe la ei!

AMĂNUNTE IN LEGĂTURĂ CU PRIMELE CONVERSAȚII ALE CONFERINȚEI DELA VIENA, LA ULTIMA ORĂ

ADEVĂRUL ȘI DREPTATEA IES LA LUMINĂ

CUM AU FIXAT, IN TIMPUL RĂZBOIULUI MONDIAL, ETNOGRAFII MAGHIARI ȘI GERMANI, FRONTIERELE ETNICE ALE ROMÂNIEI

de R. SEIȘANU

După încheerea și aplicarea tratatului de la Trianon, plutocrația maghiară, neputându-se consola de integrarea Transilvaniei în cadrul statului unitar național al României, a pretins că frontiera româno-ungară nu este dreaptă, căci ea a fost trasată de învingătorii de-atunci, fără să țină seama de dreptu rile Ungariei, numai cu scopul de a satisface un stat aliat, ca preț al participării sale în război. Lăsând la o parte faptul cunoscut, că trasarea acelei frontiere s'a făcut fără consultarea delegației române de pace de la Paris, de către experții puterilor aliate, englezi, francezi, italieni și americani, care au fixat patru linii și, apoi, consiliul suprem a arbitrat și a trasat linia definitivă a frontierei actuale, vom dovedi că în timpul războiului mondial, după intrarea României în acțiune, etnologii maghiari și germani au ținut să determine ei spațiul etnic al Românilor și Maghiarilor, în două publicațiuni cu caracter oficios și științific.

Când fixezi spațiul etnic, însemnă că fixezi și limitele acelui spațiu, care sunt numite „frontiere etnice".

In cele două documente — unul maghiar și altul german — s'a fixat deci și frontiera etnică româno-maghiară.

Cum atât Germania, cât și Ungaria, erau în război cu România, în 1916—1918, nu se poate pretinde de nimeni, că ele ar fi putut atunci să favorizeze România, atribuindu-i un spațiu etnic mai mare de cât cel cuvenit. Nici Germania, în epoca aceea, n'ar fi îngăduit să se întocmească hărți etnografice germane defavorabile intereselor Ungariei; după cum nici Ungaria, direct pusă în cauză și cunoscând scopul intervenției armate a României împotriva monarhiei dualiste habsburgice — înfăptuirea unității sale naționale prin alipirea Transilvaniei, — cu atât mai mult n'ar fi tolerat să se pună în circulație, ba încă cu aprobarea guvernului său și deci cu pecetea oficialității, documente cartografice și etnografice, privitoare la Transilvania, care ar fi putut justifica revendicările teritoriale ale României pe temeiul principiului etnic împotriva Ungariei de atunci.

De aceea prezintă un interes de primul ordin ultima hartă etnografică a ținuturilor locuite de Români, publicată la Budapesta, după intrarea în război a României, la sfârșitul anului 1916; ca și harta etnografică germană a Europei centrale și sud-orientale, cu spațiul etnic locuit de Români, apărută în 1918, în ajunul încheerei armistițiului și pe care le-am reprodus după originalele lor.

Și acum să trecem la identificarea și examinarea celor două documente, spre a putea stabili după ce criterii și date statistice au fost ele întocmite în epoca în care România sângera pentru înfăptuirea unității sale naționale.

I. DOCUMENTUL CARTOGRAFIC MAGHIAR

HARTA ETNOGRAFICA MAGHIARA NECOLORATA a apărut în lucrarea „ZSEBATLASZ NAPTÁRRAL ÉS STATISZTIKAI ADATOKKAL AZ 1917 EVRE", sub direcția dr. Bátky Zsigmond, la Budapesta, în 1916, cu colaborarea următoarelor personalități culturale și politice:

Grof. Teleki Pál, dr., profesor universitar, actualul prim ministru al Ungariei, fost membru al delegației maghiare la Conferința păcei din Paris și care astăzi participă în calitate de observator la conferința de la Viena;

(Continuare in pag. 2-a)

CALOMNII MAGHIARE

Ce scrie „Pester Lloyd"

Ziarul „Pester Lloyd" din 28 August a. c. într'un articol intitulat: „Soarta minorității maghiare din România" pretinde că maghiarii din țara noastră îndură multe suferințe deoarece n'au școli în raport cu populația lor școlară și cu nevoile lor culturale, iar statul român nu respectă drepturile minorităților etnice.

Metodele condamnabile ale propagandei maghiare sunt bine cunoscute.

Această propagandă se bazează numai pe calomnii și invențiuni. Se știe prea bine la Budapesta că minoritățile din România se bucură de un regim privilegiat, nu numai în materie școlară, dar în toate domeniile.

Țărănimea maghiară dispune nu numai de școli suficiente, în toate comunele, dar beneficiază și de roadele reformei agrare introdusă de noi după Unirea Transilvaniei cu România, pe când în Ungaria, țărănimea n'are pământ și e silită să lucreze pe latifundiile magnaților revizioniști, beneficiari ai regimului feudal. In toate orașele din Transilvania, minoritarii maghiari dispun de numeroase școli secundare și confesionale, pe când în Ungaria, minoritatea română nu are nici școală primară și secundară cu limba de predare română și în nicio biserică ortodoxă, sau unită, nu se îngăduе să se slujească în limba română. Pe când în România toate minoritățile au drepturi, libertăți și posibilități de a-și dezvolta cultura lor, în limba lor, în Ungaria se practică maghiarizarea tuturor elementelor minoritare. In România minoritatea maghiară are un număr considerabil de ziare; în Ungaria, minoritatea română n'are niciunul, căci nu îngădue guvernul.

Și pentru că „Pester Lloyd" a avut imprudența să afirme că sunt insuficiente școlile secundare maghiare din Transilvania, reamintim că sub fostul regim ungar, Românii din Transilvania au avut numai trei licee — câte un liceu la un milion de locuitori români, iar minoritarii unguri și secui 50 de licee, la 1.000.000! Cifrele vorbesc dela sine.

24572.